

Σταθμοί στὴ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Ο ἄπόστολος Παῦλος στὸν χριστολογικὸ ὕμνο ποῦ ἀπηχεῖ τὴν πίστη τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους καὶ τὴν μαρτυρία τῶν ἁγίων ἀποστόλων γιὰ τὸ πρόσωπο καὶ τὸ ἔργο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ περιγράφει, μὲ τὴν ἔμπνευση τοῦ ἁγίου Πνεύματος, τοὺς σταθμούς τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν σάρκωσή Του καὶ τὸ μυστήριό τῆς θείας οἰκονομίας γιὰ τὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων ὡς ἐξῆς:

«ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἄρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἐαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δουλοῦ λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι εὔρεθεὶς ὡς ἄνθρωπος ἐταπείνωσεν ἐαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυ-

ροῦ. διὸ καὶ ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς» (Φιλιππίους β' 6-11).

Στὸ κείμενο αὐτὸ ἀναφέρονται τρεῖς σταθμοί.

1. Πρῶτος σταθμός, ἡ Βηθλεέμ.

Σύμφωνα μὲ αὐτὰ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὸν κόλπο τοῦ ἐπουρανίου Πατέρα σαρκώνεται, γίνεται ἄνθρωπος καὶ κατέρχεται στὴ γῆ.

Ὁ «ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς» (Ἰωάννου α' 18) Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ταπεινώνεται καὶ λαμβάνει μορφήν δούλου καὶ γεννᾶται γνήσιος, αὐθεντικός καὶ ἀληθινός

ἄνθρωπος στὴν Βηθλεέμ, τὴν πολίχνη ἀπὸ τὴν ὁποία κατήγετο καὶ ὁ ἔνδοξος βασιλέας Δαυὶδ πρόγονος κατὰ σάρκα τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὴ τὴν κένωσή Του περιγράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος μὲ τούς λόγους «ὃς (δηλ. ὁ Ἰησοῦς Χριστός) ἐν

μορφῇ Θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἀρπαγμὸν ἠγήσατο τὸ εἶναι ἴσα Θεῷ, ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος» (Πρὸς Φιλιππησίους β' 6-7).

Ὁ εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης θεολογεῖ «Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος, καὶ ὁ Λόγος ἦν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ Θεὸς ἦν ὁ Λόγος... Καὶ ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ, δόξαν ὡς μονογενοῦς, παρὰ πατρός, πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας» (Ἰωάννου α' 1, 14).

2. Δεύτερος σταθμός, ὁ Γολγοθᾶς.

Στὴν συνέχεια ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἀπὸ τὴν φάτνη τῆς Βηθλεέμ ἀνέρχεται στὸ Σταυρὸ καὶ κατέρχεται στὸν Ἄδη.

Ἡ κενωτικὴ πορεία τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ συνεχίζεται ἀπὸ τὴν Βηθλεέμ καὶ κορυφοῦται στὸν Γολγοθᾶ κατὰ τοὺς ἀποστολικούς λόγους:

«καὶ σχήματι εὑρεθεῖς ὡς ἄνθρωπος ἐ-

ταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ» (Πρὸς Φιλιππησίους β' 7-8).

Μέ τήν ὑπακοή Του στό θέλημα τοῦ ἐπουράνιου Πατέρα συνέτριψε τόν ἐγωϊσμό τῶν ἀνθρώπων. Στήν ἀγωγή τῆς Γεθσημανῆ συγκρούσθηκαν τά δύο θελήματα τό ἀνθρώπινο καί τό θεῖο. Τελικά τό ἀνθρώπινο ὑπετάγη στό θεῖο, ὅπως μᾶς παρέδωσαν οἱ Εὐαγγελιστές.

«Τότε ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καί λέγει τοῖς μαθηταῖς· Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὔ ἀπελθῶν προσεύξωμαι ἐκεῖ. καί παραλαβὼν τὸν Πέτρον καί τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καί ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· Περίλυπός ἐστὶν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καί γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ. καί προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καί λέγων· Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστὶ, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς σύ. καί ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καί εὐρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καί λέγει τῷ Πέτρῳ· Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ! γρηγορεῖτε καί προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν· τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων· Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ ἔαν μὴ αὐτὸ πῖω, γενηθήτω τὸ θέλημά σου. καί ἐλθὼν εὐρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καί ἀφείς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν» (Ματθαίου κστ' 36-44).

«Καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὔ τὸ ὄνομα Γεθσημανῆ, καί λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· Καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. καί παραλαμβάνει τὸν Πέτρον καί Ἰά-

κωβον καὶ Ἰωάννην μεθ' ἑαυτοῦ, καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν καὶ λέγει αὐτοῖς· Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ προσηύχετο ἵνα, εἰ δυνατὸν ἐστί, παρέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ ἡ ὥρα, καὶ ἔλεγεν· Ἀββᾶ ὁ πατήρ, πάντα δυνατά σοι, παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ τοῦτο· ἀλλ' οὐ τί ἐγὼ θέλω, ἀλλ' εἴ τι σύ» (Μάρκου ιδ' 32-36).

«Πάτερ, εἰ βούλει παρενεγκεῖν τοῦτο τὸ ποτήριον ἀπ' ἐμοῦ· πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου, ἀλλὰ τὸ σὸν γινέσθω» (Λουκᾶ κβ' 40).

«ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρῦν προσηύχας, καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς εὐλαβείας, καίπερ ὢν υἱὸς, ἔμαθεν ἀφ' ὧν ἔπαθε τὴν ὑπακοήν» (Ἑβραίους ε' 7-8).

Μέ τὴν πρόνοιάν Του γιὰ νὰ μὴν χαθοῦν οἱ ψυχές πού εὐρίσκοντο στὸν Ἄδην κατέρχεται στὸν Ἄδην γιὰ νὰ τίς ἐλευθερώσει ἀπὸ τὰ προαιώνια δεσμά τους «καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεῖς ἐκήρυξεν» (Α' Πέτρου γ' 19).

Ὁ ἅγιος καὶ ἀναμάρτητος Κύριός μας μέ τὴν ταπεινώσῃ Του ἤρθε νὰ μᾶς συναντήσῃ στὸν Ἄδην πού μᾶς ἔρριψε ἡ ἁμαρτία μας γιὰ νὰ μᾶς ἀφαρπάσῃ ἀπ' αὐτόν. Δέν ἐπαισχύνθη ὁ Πανάγαθος νὰ εὐρεθεῖ ἀνάμεσα σέ πόρνους, μοιχοὺς, ἄρπαγες, ἀφιλάδελφους, πονηροὺς, πλεονέκτες, φονεῖς, λοιδωροὺς, ἐπίορκους, ἐπίβουλους γιὰ νὰ τούς καλέσῃ σέ μετάνοια. Κι ὅμως ἦλθε ἀνάμεσά μας καὶ μᾶς καταδέχθηκε καὶ θυσιά-

σθηκε για νά μᾶς ἐξαγάγει ἀπό τόν σκοτεινό καί βα-
θύτατο ᾿Αδη μας, τῆς ἀμαρτίας καί ἀπελπισίας.

3. Τρίτος σταθμός, ὁ ἐνδοξος οὐράνιος θρόνος.

Τέλος, ἀπό τό μνη-
μα ὁ Ἰησοῦς Χριστός
ἀνέρχεται δοξασμέ-
νος στόν οὐράνιο θεϊ-
κό θρόνο.

Μέ τήν ταπεινώση
Του στό σταυρό καί
τήν θυσία τῆς ζωῆς
Του ὁ Κύριός μας Ἰη-
σοῦς Χριστός δοξά-
σθηκε. ᾿Εδειξε καί
φανέρωσε στούς ἀν-
θρώπους πού φλέγον-
ται καί φθείρονται
ἀπό τόν πόθο τῆς δό-

ξας ἄλλο τρόπο ἀληθινῆς δόξας. Αὐτό σημαίνεται στούς
λόγους: «διό καί ὁ Θεός αὐτόν ὑπερύψωσε καί ἐχαρίσα-
το αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι
Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψη ἐπουρανίων καί ἐπιγείων καί
καταχθονίων, καί πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται ὅτι
Κύριος Ἰησοῦς Χριστός εἰς δόξαν Θεοῦ πατρός» (Φιλιπ-
πησίους β' 9,11).

Ἐὐαγγελιστής Ἰωάννης καταθέτει τήν ἀποστολική
μαρτυρία γιά τόν θάνατο τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ
Χριστοῦ ὅτι εἶναι ἡ δόξα Του «οὐ̅πω γάρ ἦν πνεῦμα

“Αγιον, ὅτι Ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη» (Ἰωάννου ζ' 39) καί «ταῦτα οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τό πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα, καί ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ» (Ἰωάννου ιβ' 16).

Ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός θεωρεῖ τόν σταυρικό θάνατό Του δόξα Του καί δόξα τοῦ Θεοῦ, ὅπως δηλώνουν οἱ λόγοι Του:

«Ὅτε οὖν ἐξῆλθε, λέγει ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ Υἱός τοῦ ἀνθρώπου, καί ὁ Θεός ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. εἰ ὁ Θεός ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ καί ὁ Θεός δοξάσει αὐτόν ἐν ἑαυτῷ, καί εὐθύς δοξάσει αὐτόν» (Ἰωάννου ιγ' 31-32).

Ἡ βασιλείος γλῶσσα τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Καισαρείας, ὁ φαεινότατος φωστήρας ἅγιος Βασίλειος ὁ μέγας διδάσκει, ὅτι ἡ ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Θεοῦ Λόγου καί ἡ συγκατάβασή Του ὑπερβαίνει τήν δημιουργία ὄλων τῶν ἀγγέλων, ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ὄλων τῶν φυτῶν, τῶν ζώων, τῶν στοιχείων καί γενικά, ὅλης τῆς ὀρατῆς καί αἰσθητῆς ἀφ' ἑνός καί τῆς ἀοράτου καί νοητῆς ἀφ' ἑτέρου δημιουργίας.

«Μεγίστης ἀπόδειξιν δυνάμεως ἔχει τό δυνηθῆναι Θεόν ἐν ἀνθρώπου φύσει γενέσθαι· οὐ γάρ τοσοῦτον οὐρανοῦ καί γῆς σύστασις, καί θαλάσσης, καί ἀέρος, καί τῶν μεγίστων στοιχείων ἡ γένεσις, καί εἴ τι ὑπερκόσμιον νοεῖται, καί εἴ τι καταχθόνιον τήν δύναμιν παρίστησι τοῦ Θεοῦ Λόγου, ὅσον ἡ περί τήν ἐνανθρωπήσιν οἰκονομία, καί ἡ πρός τό ταπεινόν καί ἀσθενές τῆς ἀνθρωπότητος συγκατάβασις» (Μ. Βασιλείου, Ἐρμηνεῖα εἰς τόν μδ' Ψαλμόν, ΒΕΠΕΣ τ. 52, σελ. 98).

Ὁ θεῖος Νύσσης Γρηγόριος, ἀδελφός τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, προσθέτει καί τήν αἰτία γιά τήν ὁποία ἡ ἔνσαρκη οἰκονομία τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ὑπερβαίνει τήν δημιουργία ὄλων τῶν κτισμάτων, ἐπειδή ἐκείνη εἶναι μέν κατά φύση, αὐτή δέ ὑπέρ φύση.

«Οὐκ οὐρανῶν μεγέθη καί φωστήρων ἀγυαί, καί ἡ τοῦ παντός διακόσμησις, καί ἡ διηνεκῆς τῶν ὄντων οἰκονομία τοσοῦτον, ὅσον ἡ ἐπί τό ἀσθενές τῆς φύσεως ἡμῶν συγκατάβασις δείκνυσι· πῶς τό ὑψηλόν, ἐν τῷ ταπεινῷ γενόμενον, καί ἐν τῷ ταπεινῷ καθορᾶται καί οὐ καταβαίνει τοῦ ὕψους, πῶς θεότης ἀνθρωπίνη συμπλακεῖσα φύσει καί τοῦτο γίνεται καί ἐκεῖνό ἐστίν» (Γρηγορίου Νύσσης, *Μέγας Κατηχητικός*, ΒΕΠΕΣ τ. 68, σελ. 412).

Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ὁ Παλαμᾶς ἐξηγεῖ, ὅτι ἡ συγκατάβαση αὐτή τοῦ Θεοῦ Λόγου δέν προξένησε σ' Αὐτόν ὑφηση καί ἐλάττωση, ἀλλά μάλιστα προσέθεσε ἀνώτερη δόξα καί μείζον ὕψος· ἐπειδή ὁ Θεός εἶναι κατά τήν φύση Του ἀνώτατος καί ὑψιστος πάντων καί δέν ὑπάρχει ἀνώτερο ὕψος γιά νά ἀναβεῖ καί νά τιμηθεῖ μέ μεγαλύτερη δόξα παρά μόνον ἀπό τῶν κάτω, δηλαδή ἀπό τό νά συγκαταβεῖ καί νά συνταπεινωθεῖ μέ τά κτίσματά Του. Θεωρεῖται δόξα τοῦ Ὑψηλοῦ ἡ πρός τά ταπεινά συγκατάβαση γιά νά δείξει ὅτι ἡ ταπεινωση εἶναι ὁδός ἄριστης ὑψώσεως, καί ἀληθινῆς δόξας, σ' ὅσους ἐφθάρησαν ἀπό τόν πόθο τοῦ ὕψους καί τῆς δόξας. Γι' αὐτό ἡ ἐνσάρκωση τοῦ Θεοῦ Λόγου, τά βρεφικά Του σπάργανα, ἡ ἀνάκλησή Του στή φάτνη, ἡ ταπεινότητα νύξη τῶν ποδῶν τῶν μαθητῶν Του, ὁ ἄτιμος θάνατος στό σταυρό, ὁ ἐντα-

φιασμός Του, ή κάθοδος Του στον Άδη και άπλως όλα τά ταπεινά έργα και πάθη, τά όποία ενήργησε και υπέμεινε στην γή, είναι τόσο ένδοξα και τόσο ύψηλά, όσο δέν είναι ύψηλός και ένδοξος ό ούρανός και οί ούράνιες και ύπερκόσμιες δυνάμεις (Γρηγορίου Παλαμά, *Λόγος εις τήν Χριστοῦ γέννησιν*, 'Ομιλία ΝΗ' [58] ΕΠΕ τ.11, σ.454 και έξ. β5).

